

τὴν ὁποῖαν ἄλλοι εὐτυχεῖς θὰ βαδίσωσιν ἀνθόσπαρτον εἰς τὸ μέλλον...

Εἰς τῶν ὀλίγων τούτων καὶ ἐγώ, τί εἶδους ἐλπίδα εἰμφορῶ νὰ τρέφω, μετὰ τὴν βραδείαν γνῶσιν τῆς θέσεως καὶ τῆς γεννήσεώς μου ἐν τῷ κόσμῳ;

* *

Ὁ Ἕλλάς μου γλυκυτάτη, ἡ ὠραιότερα καὶ ἐνδοξότερα πατρίς τοῦ κόσμου! Ποῖον ἄρα γε θὰ ἦνε τὸ εὐτυχές σου τέκνον, τὸ ὁποῖον θὰ τύχη τῆς εὐγνωμοσύνης σου; Ποῖον πρῶτον θὰ καταθέσης μὲ δάφνας καὶ δάκρυα εἰς τὸ Πάνθεον τοῦ μέλλοντος, ὦ μεγάλη πατρίς;

Ἐμὲ συγκινεῖ ἀκόμη ἡ μεγάλη ἐπιγραφή, ἡ μετὰ τόσων ἀναμνήσεων συνδεδεμένη, αἱ λέξεις τὰς ὁποίας χαράσσω μ' ἓνα παλμὸν τῆς καρδίας μου πάντοτε:

Aux grands hommes la patrie reconnaissante.

Μοὶ ὑπενθυμίζει τὴν κούφην ἐλπίδα, τὴν φιλοδοξίαν, ἧτις ἐνεφώλευσέ ποτε εἰς τὰ παιδικὰ μου στήθη, καὶ μοι ἐπαναλαμβάνει εὐγλώττως τὴν πικράν μου ἱστορίαν, ἧτις εἶνε ἡ ἱστορία ὅλων τῶν ὁμοεθνῶν συναδέλφων μου, τῶν ἐργατῶν τοῦ πνεύματος ἐξ ἔρωτος ἀγνοῦ καὶ εἰλικρινοῦς. Πλὴν τίποτε περισσότερον. Εἰς τὸν εἰλικρινῆ ἄλλ' ἄσημον ἐργάτην τοῦ πνεύματος ἀρκεῖ σήμερον, ὡς εἰς τὴν καλὴν του φίλην, ὃ ἐκ χύματος σωρὸς μὲ τὸν ξύλινον σταυρὸν καὶ τὸ πορφυροῦν κάλυμμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιρριπτῶσιν ἐπὶ τοῦ τάφου αἱ ὕσταται ἀκτίνες τοῦ ἡλίου... (1888) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΥ ΜΟΥ

Νὰ ἦσαι ἀπλοῦς τὴν καρδίαν ἐνῶ δὲν εἶσαι τοιοῦτος τὸ πνεῦμα—ἰδοὺ ἡ μεγαλειτέρα τῶν βασάνων.

* *

Δὲν εἶνε πάντοτε ἀπαραίτητον νὰ κυττάζης τὰ ἄστρα διὰ νὰ πέσης εἰς τὸ πηγάδι.

* *

Ὅταν δὲν ἔμπορῶ νὰ κρατηθῶ, καλὰ κάμνεις καὶ μὲ ῥήχνεις...

* *

Ἡ Τύχη εἶνε περίεργον τέρας ὅπερ ἔπρεπε νὰ ζωγραφίζεσαι ὅχι μόνον τυφλὸν ἀλλὰ καὶ μὲ τέσσαρας χεῖρας. Μὲ τὰς δύο καταβιβάζει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τὰς πυγμάς της καὶ μὲ τὰς ἄλλας δύο πολλάκις ταυτοχρόνως σε βοηθεῖ νὰ τὰς ὑποστῆς καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ τὰς ἀποφύγῃς εἰς τὸ μέλλον.

* *

Εἰς τὰ μετεωρολογικὰ σημεῖα τῶν ἐφημερίδων ἀναγινώσκω ἀενάως σημειωμένον καθεκάστην «βαρομετρικὴ θλίψις τόσο βαθυτάτη... κλπ.» καὶ ἐρωτῶ μετ' ἀπελπισίας ἑμαυτὸν πότε ἐπὶ τέλους αὐτοὶ οἱ κύριοι μετεωρολόγοι θ' ἀρχίσουν νὰ σημειώνουν καὶ τὴν βαρομετρικὴν χαράν...

I E I O N

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

~~~~~*~~~~~

Τοιοῦτον φέρει τίτλον τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Δροσίνη βιβλίον, προωρισμένον ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς ἀνάγνωσμα τῶν παιδῶν, ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὰς ἐξῆς σελίδας:

Ἡ ἱστορία τοῦ Πάππου

Ὁ γέρον πάππος ἐξαπλώθηκε εἰς τὴν μεγάλην πολυθρόναν του καὶ τὰ ἐγγόνια του—τρία ξανθὰ παιδάκια—ἐκάθισαν γύρω του ν' ἀκούσουν τὴν ἱστορίαν ποῦ θὰ τοὺς εἰπῆ· διότι ὁ καλὸς πάππος καθ' ἐσπέραν μετὰ τὸ δεῖπνον διηγεῖτο ἀπὸ μίαν ἱστορίαν εἰς τὰ ἐγγόνια του ὅταν ἦσαν φρόνιμα.

Ὁ γέρον ἐξερόθηξε δύο τρεῖς φορές, ἐπῆρε μίαν πρέζαν ταμβάκου, ἐσκουπίσθη μὲ τὸ παραδολὸν μαντήλι του καὶ ἄρχισεν νὰ διηγῆται, ἐνῶ ἔπαιζεν εἰς τὰ χέρια τὸ κομβολόγι του:

Δὲν ἤξεύρω κ' ἐγὼ πῶς, μίαν ἡμέραν, ὅταν ἦμουν πολὺ νέος, ἐνῶ ἐγύριζα εἰς τὰ βουνὰ ἔχασα τὸν δρόμον μου καὶ εὐρέθηκα εἰς ἓνα τόπον ἔρημον, ἀγνώριστον καὶ πολὺ ἄγριον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἔβλεπα κρημνοὺς πρὸς τὰ κάτω ἓνα κατήφορον ἀτελείωτον καὶ πρὸς τὰ ἐπάνω ἓνα ἀνήφορον ἀτελείωτον. Κάτω κάτω, ἐκεῖ ὅπου ἐτελείωνεν ὁ κατήφορος, μόλις διέκρινα ἓνα ὠραῖον κῆπον γεμάτον ἄνθη. Καὶ ὁ ἀέρας, ὁ ὁποῖος ἐφυσούσεν ἀπ' ἐκεῖ, ἔφερνε γλυκυτάτας εὐωδίας καὶ χρωρπὰ κελαδήματα πουλιῶν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, δὲν ἔβλεπα παρὰ μόνον χώματα καὶ πέτρας. Καμμία εὐωδία δὲν ἤρχετο ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἠκούοντο μόνον ἄγρια φωνὰ ἀπὸ τὰ γεράκια, τὰ ὁποῖα ἐπετοῦσαν ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα.

Ἐστάθηκα μὲ ἀπορίαν. Πῶς εὐρέθηκα ἐκεῖ; δὲν ἐνθυμούμουν. Ἀπὸ ποῦ ἦλθα; δὲν ἤξεύρα. Ποῦ νὰ πάγω τώρα; Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κρημνοὶ ἐμπρὸς ἀνήφορος ὀπίσω κατήφορος. Προτιμότερος ὁ κατήφορος. Καὶ ἐτραβοῦσα κατὰ τὸν κατήφορον, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσα φωνάς. Ἐγύρισα τὸ κεφάλι καὶ εἶδα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ πλῆθος ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο. Ὅταν ἐπλησίασαν κάμποσον, τότε διέκρινα καλὰ ὅτι ἦσαν κάθε λογῆς ἄνθρωποι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες, καλοντυμένοι καὶ κακοντυμένοι, ὅλοι ἀνακατωμένοι μαζί.

Ἐμπρὸς ἐπήγαγε μίαν γυναῖκα μὲ παρδαλὰ φορέματα, νέα ὑψηλὴ καὶ καλοκαμωμένη. Καὶ ὅλοι ἐπεριτριγύριζαν τὴν γυναῖκα αὐτὴν καὶ τῆς ἐφώναζαν ὡσάν τρελλοὶ καὶ ἐκινούσαν τὰ χέρια μὲ παράξενον τρόπον. Αὐτὴ ἔβαζε τὸ χεῖρ της εἰς ἓνα καλάθι τὸ ὁποῖον ἐκρατοῦσεν εἰς τὴν ἀγκυλιὰ της καὶ ἔβγαζεν ἀπ' ἐκεῖ πράγματα

πολλά και διάφορα, τὰ ὅποια ἐμοίραζε δεξιά ἀριστερά ἢ ἐσκόρπιε γύρω της.

Καί εἰς κάθε μοίρασμα, ἤκούοντο γέλοια καὶ τραγούδια ἀπ' ἐδῶ, ἀναστεναγμοὶ καὶ ἀναθεματισμοὶ ἀπ' ἐκεῖ. Καθένας ἄρπαζε ὅ,τι ἐτύχαινε, ὅ,τι ἐπρόφθανεν. Ἄλλοι εἶχαν τὴν παλάμην γεμάτην φλωριά, ἄλλοι ἐπήγαιναν ξεσπαθωμένοι, μερικοὶ ἐφοροῦσαν εἰς τὸ κεφάλι κορώναις, καὶ πολλαῖς γυναῖκες ἐκαμάρωναν διαμαντοστολισμέναις. Ἄλλὰ οἱ περισσότεροὶ δὲν εἶχαν τίποτε, τίποτε· καὶ ἐφαίνοντο ὡσάν ζητιάνοι, μὲ χλωμὰ πρόσωπα καὶ κόκκινα μάτια, μὲ ροῦχα κουρελιασμένα καὶ μὲ τὰ χέρια ἀπλωμένα ἐμπρός.

Ἄλλὰ τὸ φοβερότερον ἦτον, ὅταν ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἐπετοῦσε τίποτε φλωριά ἢ καμμίαν κορώναν δεξιά ἢ ἀριστερά. Τότε πολλοὶ μαζί ἐτρεχαν νὰ προφθάσουν ν' ἄρπάξουν· καὶ ἐσπρώχοντο καὶ ὑβρίζοντο καὶ ἀκόποτε παρεσύροντο καὶ ἐκρημνίζοντο εἰς τὰ βράθρα.

Δὲν ἤμποροῦσα νὰ καλάβῳ ποῖα ἦτον ἡ νέα γυναῖκα καὶ αὐτοὶ οἱ τρελλοὶ ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσαν, καὶ ποῦ ἐπήγαιναν ἔτσι ὅλοι μαζί.

Ἄμα ἐπλησίασεν ἀπεφάσισα νὰ ἐρωτήσω:

— Καλὴ κυρία, ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ δρόμος;

Ἐκοντοστάθηκε καὶ μὲ ἀντίκρισε. Τότε εἶδα καλὰ τὴν ὄψιν της, καὶ παρετήρησα μὲ μεγάλην ἀπορίαν ὅτι ἦτον τυφλὴ! Τυφλὴ καὶ νὰ τὴν ἀκολουθοῦν ὅλοι αὐτοὶ ποῦ ἔχουν μάτια; Παράξενον! ἐσυλλογίσθηκα.

— Ὁ δρόμος αὐτὸς πηγαίνει εἰς τὴν εὐτυχίαν, ἔλα μαζί μου καὶ σὺ ἂν θέλῃς νὰ πᾶς ἐκεῖ. Μοῦ ἀποκρίνεται μὲ γλυκυτάτην φωνήν.

Οἱ ἄλλοι ὅλοι μὲ ἀγριοκύταξαν ὠργισμένοι, σὰν νὰ ἐξήλευσαν διότι μοῦ ὠμιλοῦσε καὶ μ' ἐπροσκαλοῦσε μαζί. Ἐγὼ διὰ μίαν στιγμὴν εἴμεινα ἀναποφάσιτος, ἀλλὰ ἐκείνη μοῦ εἶπε πάλιν:

— Ἐλα λοιπόν!

Καὶ μοῦ τὸ εἶπε τόσον γλυκά, ὥστε τῆς ἀποκρίθηκα μὲ ἀπόφασιν:

— Θέλω νὰ ἔλθω, ἀλλὰ εἶμαι τόσον κουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον!

— Αὐτὸ εἶνε: Νά; πάρε λοιπόν ἕνα χρυσὸ βράδι ν' ἀκουμπᾶς.

Καὶ ἀπλωσε τὸ χέρι εἰς τὸ καλάθι της καὶ ἔβγαλεν ἕνα ὀλόχρισσο βράδι. Ἄλλὰ καθὼς ἦτον τυφλὴ, ἀντὶ νὰ τὸ δώσῃ εἰς ἐμένα, τὸ ἐδῶκεν εἰς ἕνα ἄλλον, ὁ ὁποῖος εὐθύς τὸ ἄρπαξε καὶ ἔφυγεν.

Ἄνοιξα τὸ στόμα νὰ τῆς εἰπῶ τὸ λάθος της, ὅταν ἐξάφνα ἕνα χέρι ἀκούμβησεν εἰς τὸν ὦμόν μου. Ἐτρόμαξα καὶ ἐγύρισα νὰ ἰδῶ ποῖος ἦτον· καὶ βλέπω μίαν ἡλικιωμένην γυναῖκα μαυροφορεμένην, μὲ λυπημένον καὶ συμπαθητικὸν πρόσωπον καὶ μεγάλα γλυκὰ μάτια:

— Στάσου! μοῦ λέγει μὲ φωνὴν παρακλητικὴν.

Ἐπειτα γυρίζει μὲ θυμὸν καὶ λέγει εἰς τὴν νέαν γυναῖκα:

— Δὲν σου φθάνουν τόσοι καὶ τόσοι· θέλεις καὶ αὐτόν, ἀχάριστη!

— Ἐγὼ τὸν θέλω ἢ αὐτὸς ζητεῖ νὰ ἔλθῃ μαζί μου; Ἄν σὲ προτιμᾷ, σοῦ τὸν χαρίζω.

Τότε γυρίζει εἰς ἐμένα ἢ ἡλικιωμένην γυναῖκα καὶ μοῦ λέγει:

— Τί ἐζήληφες καὶ τὴν ἀκολουθεῖς; Δὲν βλέπεις τὴν προκοπὴν ὄλων αὐτῶν ποῦ πηγαίνουν μαζί της;

Ναί, ἀλλὰ κάτω ἐκεῖ θὰ εὔρω τὴν εὐτυχίαν, ἅμα φθάσω εἰς τὸν ὠραῖον ἐκείνον κῆπον μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὰ πουλιά.

— Βέβαια, εἶπε καὶ ἡ νέα γελαστή, ἐνῶ ἂν ἔλθῃ μαζί σου θὰ καλοπεράσῃ εἰς τὸν ἀνήφορον αὐτόν, ὅπου δὲν θὰ ἔχῃς νὰ τοῦ δίδῃς τίποτε περισσότερον ἀπὸ ὀλίγον ψωμί ὅταν πεινάσῃ, ὀλίγον νερὸν ὅταν διψάσῃ, καὶ ἕνα χονδρὸ ξύλινο βράδι ὅταν κουρασθῇ. Καὶ ὅταν φθάσῃ ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφήν, θὰ τὸν βάλῃς νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ φτωχόσπιτό σου ἐπάνω εἰς τὰ ἄχυρα. Ἄς ἔλθῃ μαζί σου ἂν θέλῃ, ἄς ἔλθῃ!...

Ἐγὼ δὲν ἤξευρα τί νὰ κάμω. Τὸ πρόσωπον τῆς γρηᾶς μοῦ εἶδιδε περισσότερὰν ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ ἡ νέα ἦτο ζωηροτέρα, εὐθυμοτέρα. Ἐπειτα μ' ἐτρόμαξεν ὁ ἀνήφορος, ἐνῶ ὁ κατήφορος ἐφαίνετο εὐκόλος. Τὸ μεγαλύτερον δὲ ἀπὸ ὅλα ποῦ μ' ἔκαμε νὰ προτιμῶ τὴν νέαν ἦτον ὁ κῆπος ποῦ ἔβλεπα ἐκεῖ κάτω μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὰ πουλιά!

Ἡ γρηᾶ μὲ ἔβλεπε μ' ἀνησυχίαν, τὰ μάτια της ἐγέμιζαν δάκρυα.

— Ὅχι, ὄχι! εἶπε μὲ φωνὴν πνιγμένην ἀπὸ ἀναστεναγμούς, δὲν θὰ σ' ἀφήσω νὰ χαθῆς καὶ σὺ. Θέλεις δὲν θέλεις θὰ σὲ γλυτώσω.

Καὶ μὲ ἄρπαξεν εἰς τὴν ἀγκαλιὰ της καὶ μ' ἔσφιξε μὲ τόσην ἀγάπην ὡσάν νὰ ἦτο μητέρα μου, ἐνῶ ἡ νέα ἀφοῦ ἀπελπίσθηκε νὰ προσμένῃ, ἐγύρισε καὶ εἶπε μὲ περιπαικτικὸν χαμόγελον:

— Ἀνόητε, ἀνόητε!

Καὶ ἐτράβηξε τὸν κατηφορικὸν δρόμον της μὲ ὄλον ἐκείνο τὸ πλῆθος τῶν τρελλῶν ποῦ ἀκολουθοῦσε.

Τότε γυρίζω καὶ λέγω τῆς γρηᾶς:

— Μὰ ποῖα εἶνε λοιπόν αὐτὴ ἡ τυφλὴ ποῦ ὀδηγεῖ τόσοσους ἀνθρώπους μὲ μάτια;

— Δὲν τὴν γνωρίζεις καὶ ἤθελες ἔτσι νὰ πᾶς μαζί της; Εἶνε ἡ Τύχη.

— Ἡ τύχη! ἐφώναξα μὲ θυμὸν καὶ ἐξέφυγα ἀπὸ τὰ χέρια της. Τόσον καιρὸν τὴν ζητῶ καὶ μόλις κατῶρθωσα νὰ τὴν εὔρω, μ' ἔκαμες ἐσὺ νὰ τὴν χάσω! Ποῖα εἶσαι σὺ λοιπόν;

— Ἐγὼ παιδί μου, εἶμαι ἡ Ὑπομονή.

— Καί τί γεροντικά καλὰ ἔχεις νά μοῦ δώσης ἐσύ; Ἐκεῖ ἄν ἐπήγαινα θά εὔρισκα τήν εὐτυχίαν. Καί ἔδειξα μέ τὸ δάκτυλον τὸν ὠραῖον κῆπον μέ τὰ ἄνθη καί τὰ πουλιά.

Ἡ γρηῃ ἀκίνησε τὸ κεφάλι της καί τὰ χεῖλη της ἐχώρισε θλιβερόν χαμόγελον :

— Παιδί μου, ἀλήθεια ἐγὼ δὲν ἔχω νά σκορπίσω γύρω μου ψεύτικα χαρίσματα εἰς τὰ τυφλά, ὅπως ἡ Τύχη, οὔτε θέλω νά ὑποσχεθῶ τήν εὐτυχίαν εἰς κανένα διὰ νά τὸν πάρω μαζί μου. Διὰ νά φθάσης εἰς τήν κορυφήν τοῦ βουνοῦ θά κοπιᾷσης, θά κοπιᾷσης πολὺ. Καί ὅταν φθάσης ἐκεῖ δὲν θά εὔρης κήπους μέ ἄνθη καί μέ πουλιά. Θά σέ πάρω ἐγὼ εἰς τὸ φτωχόσπιτό μου καί θά σοῦ στρώσω ἓνα δεμάτι ἄχυρα νά κοιμηθῆς. Ἀλλὰ καί ὁ κόπος σου καί ὁ ὕπνος θά εἶνε γλυκύτατοι. Καί ὅταν ξεκουρασθῆς ἀπὸ τὸν ἀνήφορον, θά εὔρης ἐκεῖ ἐπάνω γῆν ὄσσην θέλεις νά καλλιεργήσης, καί θά κάμης μέ τὰ χέρια σου κήπους πολὺ καλλιτέρους ἀπὸ ἐκείνων ποῦ βλέπεις ἐκεῖ κάτω καί ζηλεύεις τόνον.— Αἶ, ἂν ἤμποροῦσες νά ἰδῆς τί κῆπος εἶνε, βέβαια δὲν θά τὸν ἐζήλευες.

— Ὅ,τι κῆπος καί ἂν εἶνε, εἶνε ὠραιότατος, εἶπα μέ πείσμα.

— Ἔτσι θαρρεῖς; ἰδέ τον λοιπόν καλὰ!

Καί ἡ γρηῃ ἔβγαλεν ἀπὸ τὸ στήθος της καί μοῦ ἔδωκε τὰ γεροντικά γυαλιά της.

Τὰ ἐφόρεσα εἰς τὰ μάτια μου καί ὅλα τὰ πράγματα γύρω μου ἐφαίνοντο μεγάλα καί ἤρχοντο κοντὰ ὡς νά ἐπεριπατοῦσαν. Ἐγύρισα λοιπόν νά ἰδῶ τὸν λαμπρόν ἐκείνον κῆπον. Ἀλλὰ μόλις ἔρριψα μίαν ματιάν καί ἐξεφώνησα τρομαγμένος ὁ κῆπος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος σταυρούς καί μνήματα...

Ἐγονάτισα ἐμπρός εἰς τήν γρηῃν Ὑπομονήν καί κατεφίλησα τὰ γεροντικά ἐκεῖνα χέρια ποῦ δὲν μ' ἄφησαν ν' ἀκολουθήσω τήν τυφλὴν Τύχην.

Καί ἐκείνη μέ καλωσύνην μέ ἀνασῆκωσε καί μοῦ εἶπεν :

— Ἔλα νά πηγαίνωμεν πρὶν νυκτωθῶμε ἐς τὸν δρόμον ἡ ἡμέρα τῆς ζωῆς δὲν εἶνε μεγάλη.

Ἐμπρός μας ὁ ἀνήφορος μοῦ ἐφαίνετο ἀτελείωτος. Ἐν τούτοις ἐπῆρα θάρρος, σιγὰ σιγὰ ἄρχισα νά τὸν ἀναβαίνω ... Κοντεύω πλέον νά φθάσω εἰς τήν κορυφήν... Ἀλλὰ τὰ γόνατά μου τρέμουν... λυγίζουν.— Ἀχ! θά φθάσω τάχα ἐκεῖ ἐπάνω πρὶν νυκτώσῃ!

Καί ὁ πάππος διέκοψεν αἴφνης τήν διήγησιν διὰ νά πάρῃ νέαν πρέζαν ταμβάκου, ἐνῶ τὰ ἐγγόνια του τὸν ἐκύταζαν μέ ἀνυπομονησίαν εἰς τὰ μάτια καί ἐπρόσμεναν τὸ τέλος τῆς ἱστορίας.

Ἐπὶ τέλους τὸ μικρότερον, κόρη ἕξ ἐτῶν, δὲν ἐκρατήθη καί τὸν ἐρώτησε :

— Λοιπόν, παπποῦ, ἔφθασες ἐπάνω ἔς τὸ βουνό; Ὁ πάππος ἀπλωσε τὸ χέρι εἰς τὰ ξανθὰ μαλλιά της καί τήν ἐχάιδευσε καί τῆς εἶπε μέ συγκινημένην φωνήν :

— Μικρούλα μου, ἂν δὲν ἔφθανα ἐκεῖ ἐπάνω, δὲν θά ἤμουν παπποῦς σας σήμερα καί δὲν θά σας ἔλεγα αὐτὴν τήν ἱστορίαν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Τὸ ἐπισημότερον γεγονός τοῦ παρόντος ἔτους ἀποτελεῖ ἡ ἐν Παρισίοις διαρκούσα εἰσέτι μεγάλη ἔκθεσις. Ὡστε ἀποβαίνει ἐπίκαιρος ἡ βραχεῖα αὕτη σημείωσις περὶ τοῦ πόθεν ἐπεκράτησε τὸ ἔθος τῶν ἐκθέσεων, τῶν μεγάλων αὐτῶν εἰρηνικῶν κατορθωμάτων τοῦ πολιτισμοῦ καί περὶ τῶν τελεσθεισῶν κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἐπισημοτέρων τούτων.

Πατρίς τῶν ἐκθέσεων ὡς καί πολλῶν ἄλλων ὠφελίμων πραγμάτων φαίνεται ὅτι εἶνε ἡ Σινική, ὅπου πρὸ ἀμνημονούτων χρόνων τελοῦνται ἐκθέσεις διαρκεῖς, ἔχουσαι περιεργον τύπον καί περιεργότερον σκοπὸν καί ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰ θωμανικὰ π α ζ ἄρ τῶν ἰασιτικῶν πόλεων. Ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Οὐρανίου Κράτους οὐδέποτε ποιεῖται δις χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. ἐπομένως ὅλα τὰ ἐπιπλα, κοσμήματα, σκεύη, ἱμάτια καί παντοδαπῆς χρήσεως ἀντικείμενα τοῦ υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ ἀπαξ χρησιμοποιηθέντα συνάζονται καί ἐκτίθενται, οἱ δὲ μεγιστᾶνες καί ἀνώτεροι τοῦ Κράτους λειτουργοὶ ὑποχρεοῦνται ν' ἀγοράζωσιν αὐτὰ εἰς τιμῇ ἀνωτέραν τῆς ἀξίας των, ὡς γίνεται παρ' ἡμῖν εἰς τὰς φιλανθρωπικὰς πανηγύρεις. Τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσπράττει ἐκ τούτου ποσὸν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ πρώτη ἔκθεσις ἐτετέλεθη τὸ 1797 κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Διευθυντηρίου ἐν Παρισίοις εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως. Ἀλλὰ τότε ἀκόμη ἡ ἰδέα τῆς ἐκθέσεως δὲν ἦτο εὐκρινῶς διατετυπωμένη ἄλλως τε ἡ κοινὴ προσοχὴ ἦτο ἐστραμμένη περὶ τὰ συμβαίνοντα μεγάλα πολεμικὰ γεγονότα, διὸ ἀπέβη πενιχροτάτη, λίαν ἀμφίβολος δὲ ἦτο ὁ βιομηχανικὸς αὐτῆς χαρακτήρ. Ἡ διάρκειά της ὑπῆρξε τριῶν ἡμερῶν καί ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθετῶν της περιορίζετο εἰς 110.

Ἡ δευτέρα ἔκθεσις ἐγένετο μετὰ τρία ἔτη, τὸ Θ' ἀπὸ τῆς Δημοκρατίας ἔτος, ἦτο δὲ ἀληθῶς βιομηχανικὴ καί διεξήχθη ἐπιτυχέστερον, μετασχόντων αὐτῆς 222 ἐκθετῶν. Ἐνθαυρυνθεῖς ἐκ τῆς σχετικῶς ἐπιτυχοῦς ταύτης ἀποπειράς ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν Νεφσατῶ ἀπεφάσισε νά τελεῖται εἰς τὸ ἐξῆς ἐτήσιος ἔκθεσις, τὸ ἐπόμενον δ' ἔτος διοργάνωσε καί τρίτην ἔκθεσιν εἰς τὸν αὐτὸν χώρον, ἧς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκθετῶν ἀνήλθεν εἰς 500. Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι πᾶσαι αἱ ἐκθέσεις αὗται ἔφερον μᾶλλον τὸν χαρακτῆρα ἐμπορικῶν πανηγύρεων. Ἡ πρώτη προσεγγίζουσα κάπως εἰς τὰς νεωτέρας ἐκθέσεις ἐγένετο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὸ 1806,